

21.11.2023

NOPEUTETTU SANEERAUSMENETTELY

Yrityssaneeraukseen liittyy edelleen niitä ongelmia, jotka ovat tulleet esille yrityksen saneerauksesta annetun lain (yrityssaneerauslaki, YSL) ja sen muutosten valmistelussa. Saneerausmenettelyyn hakeudutaan liian myöhään, hakemukset ovat puutteellisia, saneerausmenettely kestää eri syistä liian kauan ja saneerausohjelmissa keskitytään pitkälti vain yrityksen velkojen järjestelyyn.

Ongelmat ovat monelta osin ratkaistavissa asioiden hyvällä valmistelulla sekä vapaaehtoisen ja lakisääteisen yrityssaneerauksen keinoja yhdistämällä. Neuvottelukunta antaa suosituksen mallista, jolla taloudellisiin vaikeuksiin joutuneelle mutta elinkelpoiselle yritykselle pyritään vahvistamaan saneerausohjelma mahdollisimman nopeasti.

Yrityksen maksuvaikeudet johtuvat yleensä pitkään jatkuneesta toiminnan kannattamattomuudesta tai nopeista muutoksista yrityksen toiminnassa tai toimintaympäristössä. Tappiollinen tulos tai oman pääoman menettäminen saattavat olla varoitusmerkkejä tulevaisuudessa uhkaavasta maksukyvyttömyydestä. Kun yritys ei enää pysty maksamaan velkojaan eräpäivinä, yritystä pidetään maksukyvyttömänä.

On tärkeää, että yrityksen maksuvaikeuksiin reagoidaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kun maksuvaikeudet havaitaan ja niihin puututaan riittävän ajoissa, yrityksellä on paremmat mahdollisuudet korjata maksuvaikeuksien syyt. Erilaisista järjestelyistä voidaan myös helpommin sopia velkojen kanssa, jos yritys lähtee etsimään ratkaisuja ongelmiinsa ajoissa, viimeistään maksukyvyttömyyden uhatessa.

Yrityksessä ei aina tunnisteta uhkaavaa tai jo alkanutta maksukyvyttömyyttä, jos yrityksen kirjanpito ja seurantajärjestelmät ovat puutteelliset. Seurannan puuttuessa yritys voi ajautua niin vakaviin maksuvaikeuksiin, ettei niiden syitä voida enää korjata siinä vaiheessa, kun yrityksen johto asian havaitsee. Joskus ongelma on siinä, että yrityksen johto ei osaa reagoida yrityksen maksuvaikeuksiin oikealla tavalla. Siksi on tärkeää, että yrityksen tilintarkastaja, kirjanpitäjä ja neuvonantaja kiinnittävät yritysjohton huomiota havaitsemiinsa maksuvaikeuksiin. Myös velkoja voi ehdottaa yritykselle taloudellisen tilanteen selvittämistä, jos arvelee maksukyvyttömyyden uhkaavan yritystä.

Yrityksen saneeraukselle on käytännössä neljä menettelytapaa: vapaaehtoinen sopimus yrityksen ja velkojien välillä, yrityssaneerauslain mukainen varhainen tai perusmuotoinen yrityssaneeraus sekä sopimisen ja lakisääteisen yrityssaneerauksen yhdistelmä. Vapaaehtoinen saneeraus ja [velallisalioitteinen] varhainen saneerausmenettely ovat käytettävissä yleensä silloin, kun yrityksen talousvaikeuksiin pyritään hakemaan ratkaisua jo varhaisessa vaiheessa, ennen kuin yritys on tullut maksukyvyttömäksi. Perusmuotoinen yrityssaneeraus sopii lähinnä niihin tilanteisiin, joissa yritys on jo maksukyvytön, se ei pysty enää sopimaan velkojien kanssa riittävästä maksujärjestelystä ja se tarvitsee välitöntä suojaa velkojien perintätoimenpiteiltä, taikka riittävä määrä velkojia puoltaa saneeraushakemusta. Tämän suosituksen tarkoittama vapaaehtoisen saneerauksen ja perusmuotoisen yrityssaneerauksen yhdistelmä on käyttökelpoinen niissä tilanteissa, joissa yritys pystyy uhkaavasta tai alkaneesta maksukyvyttömyydestä huolimatta vielä sopimaan velkajärjestelystä ja liiketoiminnan saneeraustoimista merkittävimpien velkojiensa kanssa, vaikka ei enää pystykään vastaamaan kaikista velvoitteistaan.

Yrityksen maksukyvyttömyyttä ei aina voida korjata edes yrityssaneerauksella, vaan joissakin tilanteissa on tarkoituksenmukaisinta päättää maksukyvyttömän yrityksen toiminta konkurssimenettelyssä.

Helsingissä 21.11.2023

Kari Jaatinen
puheenjohtaja

Jouni Pakarinen
sihteeri

Liite. Nopeutetun saneerausmenettelyn malli